

Πολιτικός γάμος – Απόψεις

Τό Νομοσχέδιο γιά τόν Πολιτικό Γάμο είναι σήμερα πραγματικότης, καί παρά τίς όποιεσδήποτε αντίρρησης πού μπορεί νά έχει κανείς ώς πρός τήν μορφή του, τό περιεχόμενό του, πού έχει σκοπό τήν καθιέρωση του πολιτικού γάμου, άποτελεί σταθμό στήν ιστορία του έλληνικού δικαίου. Ό Σύνδεσμος μας, όπως καί τά περισσότερα γυναικεία σωματεία, είχε πάρει θέση γιά τήν καθιέρωση του πολιτικού γάμου σάν μόνου υποχρεωτικού. Η καθιέρωση τής ίσοκυρίας πολιτικού καί θρησκευτικού γάμου έχει αντιμετώπισει μιά θύελλα άπόψεων. Θεωρούμε πώς θά είναι χρήσιμο γιά τό αναγνωστικό μας κοινό νά πληροφορηθεί μερικές άπ' αυτές τίς άπόψεις. Σταχυολογήσαμε λοιπόν άπό τόν Τύπο μερικές άπό τίς πιό ενδιαφέρουσες σκέψεις πού γράφτηκαν τόσο υπέρ όσο καί κατά τής ίσοκυρίας των δύο τύπων γάμου:

Ό Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, κ. *Ε. Μαχαίρας*, τόνισε τήν αντίθεση του Συλλόγου στή θέσπιση του πολιτικού γάμου ώς ισότιμου μέ τόν θρησκευτικό καί άπάντησε στό έπιχείρημα του Υπουργού Δικαιοσύνης, κ. Αλεξανδρή, ότι «ή λύση πού δίνει τό Νομοσχέδιο είναι εύρείας λαϊκής άποδοχής» λέγοντας ότι:

«Τά έπιστημονικά σωματεία καί οί γυναίκες όργανώσεις είναι υπέρ του υποχρεωτικού πολιτικού γάμου μέ προαιρετικό τόν

θρησκευτικό, καί μόνο μερικές παρεκκλησιαστικές όργανώσεις κάνουν κάποιο θόρυβο κατά τής σωστής αυτής λύσης».

Επίσης ό κ. *Μαχαίρας* δήλωσε ότι:

«Ό γάμος είναι έννομη σχέση καί μόνο ή πολιτεία μπορεί νά νομοθετεί γι' αυτόν καί μόνο στά δικά της όργανα πρέπει ν' αναθέτει τήν τέλεσή του. Η Έκκλησία δέν έχει δι-

καίωμα νά ρυθμίσει έννομες σχέσεις. Αν δέ, γιά όρισμένα γεγονότα τής ζωής του ανθρώπου έχει καθιερώσει θρησκευτικές τελετές (γάμος, θάνατος, κλπ.), οί πιστοί τής είναι έλεύθεροι νά τίς τελέσουν.»

Ό καθηγητής κ. *Γ. Κουμάντος*, σέ άρθρο του στό «ΒΗΜΑ» (24-1-82) αναφέρει ανάμεσα στα προβλήματα πού προκύπτουν άπό τήν ίσοκυρία του πολιτικού καί θρησκευτικού γάμου, ότι:

«Μέ τήν παράλληλη “διαζευκτική” διατήρηση του πολιτικού και θρησκευτικού γάμου, θά πρέπει νά διαμορφωθεῖ ἕνα σύστημα κωλυμάτων γάμου καί λόγων διαζυγίου γιά τούς θρησκευτικούς γάμους κι ἕνα σύστημα κωλυμάτων γάμου καί λόγων διαζυγίου γιά

τούς πολιτικούς γάμους – γιατί ὄχι καί διαφορετικά συστήματα προσωπικῶν καί περιουσιακῶν σχέσεων ἀνάμεσα στούς συζύγους! Ἔτσι ὅμως, ἡ ἑλληνική κοινωνία θά διασπαστεῖ σέ δύο τύπους γάμων, δύο τύπους οἰκογενειῶν...»

Ἐρνότερα ὅμως, σ' ἕνα ἄρθρο του στήν «ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ» (10 Μαρτίου 1982), ὁ καθηγητής κ. Γ. Κουμάντος ὑποστήριζει τήν ὀρθότητα τοῦ Νομοσχεδίου γιά τόν ἰσόκυρο τόν γάμο, καί καταλήγει:

«Κανένας φόβος δέν δικαιολογεῖται ἀπό τό περιεχόμενο ἢ τή διατύπωση τοῦ νομοσχεδίου γιά τόν πολιτικό γάμο: οὔτε ἀντισυνταγματικές διατάξεις οὔτε παραβίαση διεθνῶν συμβάσεων, οὔτε ἀσάφειες ἢ ἀντιφάσεις.

Ἀντίθετα: μέσα στά πλαίσια τῆς βασικῆς πολιτικῆς ἐπιλογῆς πού ἀφορᾷ τήν διαζευκτική καί «ἰσόκυρη» ἀναγνώριση καί τοῦ θρησκευτικού καί τοῦ πολιτικού γάμου – ἐπιλογῆς πού δέν βρῖσκει σύμφωνο τόν συντάκτη αὐτῶν τῶν γραμμῶν – τό νομοσχέδιο εἶναι ὁ πῖο πετυχημένος τρόπος γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων πού γεννιῶνται.

Προπάντων γιατί κατορθώνει νά ἀποφύγει

τήν πολιτειακή ρύθμιση δύο τύπων γάμου κι ἔτσι διατηρεῖ τήν ἐνότητα τῆς ρύθμισης καί τήν ἐξουσία τῆς Πολιτείας νά διαμορφώνει τή ρύθμιση αὐτή χωρίς ἐπηρεασμούς ἀπό ἐξωπολιτειακές δυνάμεις – μέσα σ' αὐτό τό σχῆμα, ἡ Ἐκκλησία ἄς ρυθμίζει μόνη τῆς τίς εἰδικότερες προϋποθέσεις τοῦ θρησκευτικού γάμου.

Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους – καί χωρίς νά ἀποκλείονται λεπτομερειακές βελτιώσεις – τό νομοσχέδιο μπορεῖ ἀδίστακτα νά ψηφιστεῖ. Οὔτε ἡ βαθιά καί ἡρεμῆ μελέτη τοῦ λείπει οὔτε ἄλλη ἐπεξεργασία χρειάζεται ἀπό «ὑψηλοῦ κύρους ἐκπροσώπους τῆς νομικῆς θεωρίας».

Ἡ κ. Ἀλίκη Γιωτοπούλου–Μαραγκοπούλου, καθηγήτρια τῆς Παντείου καί Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου γιά τά Δικαιώματα τῆς Γυναίκας, τῆς ὁποίας οἱ δηλώσεις ἀπό τήν τηλεόραση ξεσήκωσαν ἀπειλές ἀφορισμοῦ τῆς ἀπό τήν Ἱεραρχία, τόνισε τά ἑξῆς:

«Νομίζω ὅτι θά εἶναι πολύ δυσάρεστο καί θά μπερδέψει πολύ τούς πολίτες ἂν ὁ νόμος ἐπιτρέψει νά ὑπάρχουν ἄλλα κωλύματα γιά τόν πολιτικό καί ἄλλα γιά τόν θρησκευτικό. Γιά πρώτη φορά θά ἀναγνωρίζεται στήν Ἐκκλησία νά ἔχει διαφορετικούς κανόνες ἀπό τήν πολιτεία γιά τίς προϋποθέσεις πού ἐπιτρέπουν ἢ ἀπαγορεύουν νά παντρευτεῖ κάποιος. Ἀκόμη φοβᾶμαι ὅτι τό σύστημα τῶν ἰσόκυρων γάμων πού προτείνει τό νομοσχέδιο θά λειτουργήσει στήν Ἑλλάδα πολύ χειρότερα ἀπό τίς ἄλλες χώρες, ὅπου ὑπάρχει πράγματι πλήρης σεβασμός τῆς πίστης ἢ τῆς ἀπιστίας τοῦ ἄλλου. Συγκεκριμένα φο-

βᾶμαι ὅτι θά ξεσηκωθεῖ ἀπό τούς γνωστούς κύκλους τῶν ἱερωμένων προπαγάνδα ἐναντίον ἐκείνων πού θά ἐπιλέξουν τόν πολιτικό γάμο, ἀφοῦ ἤδη τόν χαρακτηρίζουν “πορνεία” καί “μοιχεία”. Ἐξάλλου, ὑπάρχει κίνδυνος νά δημιουργηθοῦν διαμάχες καί διαιρέσεις μέσα στίς οἰκογένειες τῶν μελλονύμφων ἀλλά καί ἀνάμεσα στούς πολίτες.

«Βέβαια, στήν Πολιτεία ἐναπόκειται νά σταθμίσει τή σημερινή κατάσταση στόν τόπο μας, τά ὑπέρ καί τά κατά, τῆς καθιερωσεως τοῦ τύπου τῷ γάμου καί τοῦ τυχόν σάλου πού θά μπορούσε νά δημιουργήσει ἡ μιά ἢ ἡ ἄλλη λύση».

Ὁ καθηγητής τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου, κ. *Μ. Σταθόπουλος*, δήλωσε κατηγορηματικά:

«Τό νομοσχέδιο κάνει μόνο μισό, ἐπομένως ἄτολμο βῆμα πρὸς τὰ μπροστά, στό θέμα τῆς καθιερώσεως τοῦ πολιτικοῦ γάμου. Ὁ πολιτικός γάμος ἐπιβάλλεται γιά δύο λόγους. Πρῶτον, γιά νά προστατευτεῖ ἡ συνταγματικά κατοχυρωμένη ἐλευθερία τῆς

θρησκευτικῆς συνειδήσεως. Δεύτερον, γιατί ὁ γάμος μόνο σάν μυστήριο ἀνήκει στήν ἀρμοδιότητα τῆς ἐκκλησίας καί ὄχι σάν δικαιοπραξία πού παράγει ἔννομες συνέπειες καί πού ἡ ρύθμισή της ἀνήκει στήν ἀρμοδιότητα τῆς πολιτείας καί τὰ ὄργανά της...».

Ἡ πρῶην βουλευτής, κ. *Βιργινία Τσουδεροῦ*, ἔκανε τήν παρακάτω δήλωση:

«Μέ τήν καθιέρωση ὡς ἰσόκυρου τοῦ πολιτικοῦ καί θρησκευτικοῦ γάμου πιστεύω ὅτι ἡ κυβέρνηση παρέκαμψε τό πρόβλημα... Νομίζω ὅτι ἡ πολιτεία ἔχει ἐνιαῖα εὐθύνη ἀπέναντι σέ ὅλους τούς πολίτες. Ἀπό κει

καί πέρα ὁ κάθε πολίτης θά ἦταν ἐλεύθερος νά ἐπιλέξει ἀμέσως μετά τόν πολιτικό νά κάνει θρησκευτικό γάμο πού τότε μάλιστα θά εἶχε καί μεγαλύτερο κύρος.»

Ἀπό τήν ἄλλη μεριά ἡ Ἐκκλησία – σύμφωνα μέ τίς ἐπίσημες ἀνακοινώσεις τῆς Ἱεραρχίας – δέχεται τή θέσπιση τοῦ πολιτικοῦ γάμου μόνο «γιά τούς λίγους ἐκείνους πού θεωρητικῶς ὑποστηρίζουν ὅτι εἶναι ἄπιστοι, καί ἄθεοι, ἀλλά καί γιά νά ἐξυπηρετηθοῦν οἱ ἀλόθρησκοι καί οἱ ἑτερόδοξοι», ἐνῶ «οἱ τε-

λοῦντες πολιτικόν γάμον ὀρθόδοξοι θέτουν ἑαυτούς μόνοι των ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας (...) καί ἐξ ἰδίας αὐτῶν ὑπαιτιότητος στεροῦνται τῶν εὐλογιῶν καί τῶν εὐχῶν της».

Τήν παραπάνω ἀποψη τῆς Ἐκκλησίας συμμαρίζονται διάφορες ἐκκλησιαστικές ὀργανώσεις καί τό Κίνημα Χριστιανῶν Γυναικῶν.